

...Men monstrene spiller fedt

Menneskene i Prometheus er tilbehør i historien, og filmens halvhjertede forsøg på en undersøgelse af livets gåde falder til jorden med et brag.

AF LARS PLOUG

Lad mig bare sige det med det samme. I de par timer, jeg brugte på at se Ridley Scotts nye film Prometheus, var jeg umådelig godt underholdt. Effekterne var upåklagelige, og min første erfaring med 3D-teknologien fejede al konservatisme med hensyn til det korrekte antal dimensioner af banen.

Filmen var fyldt med skuespillere, jeg synes om, og historien om organtørstige rumvæsner som nemesis for menneskenes hybris gik rent ind.

Men – for sådan ét er der også – filmen er også et ret bevidstløst genbrug af den skabelon, som instruktøren skar ud med den første Alien film, og de hypede løfter om nye universer, bliver ikke indfriet.

Og de dygtige skuespillere, som instruktøren har fået til at spille for sig, bliver ikke brugt til meget andet end at fylde skabelonen ud.

Men rumvæsenerne spiller fedt!

Hulens aliens

Filmen begynder i Skotland, hvor det meget open-mindede arkæologkærestepar Elizabeth Shaw og Charlie Holloway gør en overraskende opdagelse. Og skæbnesvanger, viser det sig.

De to finder hulemalerier, der antyder forhistoriske erfaringer med ekstraterrestriale livsformer, og at disse livsformer har haft en finger med i spillet omkring skabelsen af mennesket.

Da malerierne også byder på et stjernekort, går der ikke længe, førend et entreprenant foretagende med videnskab, bundlinie og noget andet (og hemmeligt) på programmet har fået udrustet det gigantiske ekspeditionsrumskib Prometheus til verdenshistorisk mission i det ydre rum.

Ombord er de to arkæologer i selskab med et i vid udstrækning dødsdømt persongalleri af videnskabsfolk, rumpiloter, lykkejægere og den obligatoriske cyborg, der nok har analyseapparatet skruet ordentligt på, men som for det meste mangler empati og sjæl.

Dertil en masse spændinger mellem de rejsende, selvom de ellers nok skulle have overskud efter at have sovet hypersøvn i årevis.

Den fjerne planet, der er mål for Prometheus, har tydeligvis været beboet af væsener med sans for rette linier, men levende liv er der ikke tegn på. Ikke i begyndelsen, i alt fald. Det bliver der imidlertid flukst lavet om på, og inden vores intergalaktiske opdagelsesrejsende får set sig ret meget om – på planeten og i det hele taget – er de involveret i en kamp mod flere slags væsener, der har alt muligt end den menneskelige organismes sammenhæng på programmet.

Nu skal man jo vare sig for ikke at afsløre for meget. Det tror jeg ikke, at jeg har gjort i det ovenstående, hvor jeg stort set har holdt mig til at referere, hvad kan man vide, hvis man har set traileren.

Og jeg tror heller ikke, at nogen tager skade af at vide om Prometheus, at det ikke er en kedelig film, eller at effekterne er fede. Og jeg har det også fint med, at folk lader sig nøje med, hvad der står ovenfor, og suser i biografen uden at læse, hvad jeg har at kritisere filmen for.

For der er noget at kritisere. Der er en grund til, at man ikke kan sige Prometheus uden at sige ”øv”.

Skuespillerne

Nu siger det nødvendigvis ikke så meget om kultur-produkter, at de er underholdende. Det

er der så meget, der er, inklusive det meste af Ridley Scotts produktion. Og jeg havde ikke ventet at kede mig. Men jeg havde regnet med, at mine forventninger om at blive andet end underholdt af historien og imponeret af effekterne, ville blive indfriet mere end tilfældet var.

For der var faktisk adskillige gode grunde til på forhånd at være i hopla over Prometheus. Helt oplagt over rollelisten, der praler med adskillige af de relativt nye stjerner, som man ved kan deres kram og mere til.

Især tre glimrer ved deres optræden på listen, men i selve filmen er deres bidrag til at overskue.

Hovedrollen som den hule- og verdensrumsudforskende Elisabeth Shaw spilles af Noomi Rapace, Lisbeth Salander i Millenium-filmene. Hun tumler med traumet om en far, der er død fra hende og derfor også med de helt store spørgsmål om meningen med alting.

I skarp kontrast til den idealistiske Shaw står Meredith Vickers, spillet af Charlize Theron (Kendt fra blandt andet filmen Monster, sjovt nok). Hun er sendt med på turen af Weylon Corporation, firmaet bag ekspeditionen, for at holde øje med, at pengene bliver brugt efter hensigten. Hun tror ikke på noget overhovedet, og hun giver fanden i livets store spørgsmål og i grunden også i ekspeditionen i det hele taget. Det tror man gerne på!

Cyborger og idealister

Filmens bedste karakter er cyborgeren David, der spilles af den altid fremragende Michael Fassbender. David har, får vi at vide af et hologram, været som en søn for Peter Weylon, den afdøde ejer af Weylon Corporation, og udmærker sig ved at være knivskarp og befriet for både Shaws sentimentalitet og Vickers kynisme. Han har ingen følelser, men adskillige færdigheder af den slags, der er nyttige på rumrejser.

Dertil en række kendte og mindre kendte skuespillere, der næsten alle gør det udmærket. Et par stykker falder igennem, men deres karakterer kommer heldigvis hurtigt af dage. For monsterhånd.

Hver for sig er de tre centrale roller godt tænkt og fyldt, og det ville have givet god mening at lade kanten mellem dem, og spændinger i dem trække historien mere end tilfældet er. Men historien fortæller sig selv, og der er dårlig plads til, at de tre skuespillere kan levere andet og mere end solide præstationer, der er hånd i handske for skabelonen.

Man behøver ingen karakterskuespil for at leve sig ind i klaustrofobien blandt de stadigt færre besætningsmedlemmer på Prometheus. Og det falder tungt til jorden, at Noomi Rapace som den søgende Elisabeth Shaw ikke alene har et kors at bære (et lille et, ganske vist, om halsen), men også skal slæbe en pointe om, at den intergalaktiske ekspedition også er en indre rejse, hvor de store spørgsmål om livets mening og den slags bliver stillet. Det holder ikke en meter!

Et nyt univers?

Der har, kan jeg se på mit internet, været en del diskussion blandt nørder om i hvilken grad og på hvilken måde, filmen Prometheus ville skrive sig ind i den række af Alien-film, som Ridley Scott påbegyndte for 33 år siden.

Den ny film kan i princippet forstås som en forhistorie til Ripleys trakasserier med savlende monstre, obsternasige medpassagerer og kyniske forretningsmænd, der gerne sætter menneskedens velbefindende over styr for at tjene penge. Men det er vist ikke meningen.

Ifølge pressematerialet var det ganske vist Ridley Scotts idé i første omgang, at Prometheus skulle være en efternølen til Alien-seriens fire »officielle« film, men at instruktøren udviklede historien derhen, hvor den finder sted i et »nyt univers«. Det er noget fis!

Det ny univers i Prometheus er bare en ny scene at spille et gammelt stykke på.

Det er stadig mennesker på vej langt over civilisationens yderste grænser, det er stadig kyniske forretningsmænd, det er stadig konflikter mellem overlevende, og det er stadigt hurtigtvoksende slimede rumvæsener, der trakterer sig med indvolde fra naive eller overmodige ekspeditionsdeltagere.

Det er der ikke grund til at knalde nye universer af på.

Den overskuelige pointe er stadig, at man skal nære sig for overmod og for al for fikse ideer om, hvad det er godt at vide.

Straffen eksekveres med tentakler. Så nær jer!

”Men det er set før”

Nu lyder det formentlig som om, jeg vil tage Ridley Scott i skole for, at tingene, som de udspiller sig i Prometheus, er set før. Ingenlunde!

Faktisk synes jeg ikke, at det er en saglig kritik af noget som helst, at man har set det før. Alting er »set før«, og hvis man gider legen med at finde hvor, løber man aldrig tør for noget at lege med.

Historien i Prometheus er set før, i Alien serien og i andre science fiction og monsterfilm. Det er altså OK, men det ville have klædt filmen at stå ved, hvad den er, i stedet for at behænge sig med lomme filosofiske overvejelser om meningen med livet.

Historien kunne sikkert være fortalt på en måde, der både var underholdende og indløste Ridley Scotts ambitioner om at forlægge den til et nyt univers, og brugte de menneskelige skuespilleres færdigheder langt mere end det er tilfældet.

I Prometheus II, måske. den skal nok komme. Det lover jeg. Næsten.

Prometheus. Instruktør: Ridley Scott. 124 minutter, premiere idag.

Redaktion: Modkultur

Emneord: Film | Kultur | Ridley Scott | Michael Fassbender

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**